

בבא מציעא מט

עניין: אחד בפה ואחד בלב

רבינו בחיי פרשת לך-לך

בראשית יז, א

ודע כי נקרא "תמים" מי שתוכו ככרו, ופיו ולבו שוים, ומפני שאברהם אבינו ע"ה היה שרש האמונה, וראש כל מיחדים, וענין היחוד צריך שתהיה עדות הלב והפה שוים, על כן הזכירו הש"י יצטרך האדם שיהיו פיו ולבו שוים, שיצדיק כל אחד לחברו ויעיד עליו ולא יחלוק עליו בשום ענין, כי כל מי שהוא אחד בפה ואחד בלב והנה הוא חולק קצתו על קצתו ומכזב קצתו את קצתו, הוא מן הכת שנאמר עליו: (תהלים עח, לר-לו.) "ויפתוהו בפיהם ובלשונום יכזבו לו", "ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו", ועל כן באה מצות עשה שבתורה, שנאמר: (דברים יח, יג.) "תמים תהיה עם ה' אלהיך", והוא השבח הגדול האמור בכל הצדיקים: **איש צדיק תמים.** וכתוב: (בראשית כה, כו.) "ויעקב איש תם". וכן יצחק נקרא עולה תמימה, וכתוב: (תהלים טו, ב.) "הולך תמים ופועל צדק". וכתוב: (תהלים קא, ב.) "אשכילך בדרך תמים". וכתוב: (תהלים קיט, א.) "אשרי תמימי דרך". וכבר הודיענו דוד ע"ה כי בעל מדה זו הוא לפני השם יתברך קיים נצחי לעולם, הוא שאמר: (תהלים מא, יג.) "ואני בתומי תמכת בי ותציבני לפניך לעולם". ואמר שלמה: (משלי י, ט.) "הולך בתום ילך בטח". ואמר עוד: (משלי יא, כ.) "ורצונו תמימי דרך".

של"ה שער האותיות אות ל'-לב טוב (ה)

מכניס צלם בהיכל לפני ולפנים. ואמרו רבותינו ז"ל: הלשון קולמוס הלב, ודובר שקרים לא יכון נגד השכינה, וכן בלב כתיב (מחלס טו, ט): ודובר אמת בלבבו, ומי שחולק הפה מן הלב, שהוא אחד בפה ואחד בלב, אפילו בדבר קטן, אז עונשו מרובה וחס ושלום עושה פירוד בתוך השכינה, כנודע לבאים בסוד ה' כי השכינה הוא בחינות פה ולב שלמעלה, והפה והלב שוין.

מהר"ל גבורות ה' פ"ס

וכן שה תמים בן שנה, (שמות יב, ה) מפני כי בן שנה הוא אחד בשנים ואם היה ב' שנים היה יוצא מן האחדות וכל הדברים האלו נמשך לענין האחדות:

כ"ל הדבר כי ראוי שיהיה הפסח קרבן אחד מפני שהוא מורה על השם יתברך שהוא אחד, כי העבודה הזאת שיש לישראל היא מצד האחדות שהוא יתברך אחד ולכך בחר באומה יחידי גם כן כיון שהוא יחיד. ועוד כי הקרבן הזה הוא עיקר העבודה שהוא יתברך אלהיהם של ישראל והוא יחיד באלהותו, ולכך הקרבן הזה צריך שיהיה אחד, ולא כן שאר קרבן שאין אותו הקרבן הוא עיקר העבודה במה שהוא אלהיהם, שהרי דוקא בקרבן זה

יחידית, אלא שהוא יחיד בוחר ביחיד וזאת העבודה היא עבודה מאומה יחידה למי שהוא אחד. וזהו עצם הקרבן הזה, לכך היה כל העבודה הזאת בענין אחדות, כי היה מצות הקרבן לאכול אותו על כרעיו ועל קרבו, שאין ראוי שיהיה הקרבן הזה מחולק רק על ראשו ועל כרעיו ועל קרבו, כי הדבר שהוא מחולק אינו אחד שהרי יש בו חלקים אבל דבר שהוא שלם יש בו אחדות:

וכ"ל ענין עבודה זאת בקרבן הזה להורות על האחדות, וכן בבית אחד יאכל, כל הענין הזה שאסור לחלק הקרבן לשתי חבורות או שאסור לאכול אותו בשתי מקומות, דפלוגתא דתנאי הוא במסכת פסחים (פו, א) כל הדבר הזה שיהא מעשה הקרבן ואכילתו בענין האחדות ולא בענין החלוק:

מדרש תהלים פ"ט

ט. דָּבַר אַחַר בְּקֶשׁ שְׁלֹמֹה לְעֵמֶד עַל הַקֶּץ, כְּמֵה דָּאָת אָמַר 'אִם-תְּעִירוּ וְאִם-תְּעוֹרְרוּ אֶת-הָאֱהָבָה עַד שְׁתַּחֲפֹץ' [שיר השירים ב, ז], (טו) וְכָל הַעֲנָנִים, 'כִּי יוֹם נִגְמָם בְּלִבִּי, [וְשִׁנְתָּ גְאוּלֵי בְּאֵה'] [ישעיה סג, ד]. (טז) רַבִּי שְׁמוּאֵל מִתְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה אִם יֹאמַר לְךָ אָדָם מִי קֵץ הַגְּאֻלָּה בְּאֵה, אֵל תִּאֱמִין בּוֹ, לְפִי שְׁכֻתוֹב 'כִּי יוֹם נִגְמָם בְּלִבִּי, (יז) לֵבָא לְפּוּמָא לָא גְלִי, פּוּמָא לְמָאן גְּלִי. (יח) רַבִּי בְּרַכְיָה וְרַבִּי